

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/164/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

177/2015. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. május 16-án előterjesztett **panaszát** a 2016. október 13-án megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – ... Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre egyrészt nem került sor, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos a 2016. május 16-i és május 14-i panaszbeadványában előadta, hogy 2016. április 28-án 11 óra 1 perckor ismételt elővezették a ... Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök. A panaszos ellen gazdasági adatszolgáltatás elmulasztása és hamis tanúzás miatt folyik büntetőeljárás. (A panaszos egy 2016. március 7-én fogantatóított elővezetés miatt szintén panasszal élt, amelyet ... szám alatt iktatott a Testület.)

A panaszos lakásánál 6 óra 20 perckor megjelent két rendőr, azért hogy 8 órára elővezessék. A panaszost bevitték a kapitányságra, a tanúkihallgatását követően csak jegyzőkönyv az aláírását tartalmazó 2. oldalát kapta meg, ezt követően fényképfelvételt készítettek róla. Ezután kellett aláírnia az igazolást, amit már előre kitöltöttek a rendőrök, a panaszos hiába jelezte, hogy panasszal kíván élni, a rendőr utasította az aláírásra.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A panaszos szerint ismételen eljárési hibáktól szenvedő intézkedést foganatosítottak ellen, hiszen indokolatlanul korán mentek érte, illetve azonos nemű elővezetést végző személlyel is készülhettek volna. A panaszos szerint ezek a meghurcolások méltatlanok és sértőek.

A panaszos előadta továbbá, hogy a jogorvoslati lehetőségre vonatkozó tájékoztatást se kapta meg. A rendőrök nem igazolták magukat, nem közölték az intézkedés célját, így megsértették a panaszos szerint a tisztességes eljáráshoz való jogát. A panaszos szerint eddig is elérték telefonon, nyilván máskor is el tudják érni. A panaszos sérelmezi, hogy nőként két férfi jelenlétében kellett elvégeznie a napi szükségleteit, hogy megalázó módon közölték a rendőrök a családtagjai előtt, hogy bilincs használatát kezdeményezik, ha a panaszos nem végez gyorsan, továbbá a szomszédjai előtt is lejárata történt.

A panaszos hivatkozott beadványában az Emberi Jogok Európai Egyezményének 1., 5., és 8. cikkére.

2) A panaszos megküldte a másik elővezetése kapcsán indult rendőrségi panaszeljárársban született határozatot, amely részben helyt adott a panasznak. Ezen határozat ismertetésétől a Testület eltekint.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az elővezetés végrehajtásáról szóló jelentés rögzíti, hogy a panaszos elővezetését a ... Járási Ügyészség rendelte el, ez alapján a panaszost az állandó lakcíméről az Rtv. 29. § szerinti igazoltatást követően elővezették a ... Rendőrkapitányságra. A panaszos az Rtv. 18. § szerinti jogával nem kívánt élni, kényszerítő eszközt vele szemben nem alkalmaztak. Az elővezetés megkezdésének időpontja: 2016. április 28. 6 óra 20 perc.

T. T. r. ftörm B. Á. r. őrm-rel együtt foganatosította az elővezetést akként, hogy aznap 6 óra 20 perckor megjelentek a panaszos lakcímén, aki becsengetés után fogadta őket, és akit ezután intézkedés alá vontak. Közölte a panaszossal, hogy előfogja vezetni a ... Rendőrkapitányságra, mivel a ... Járási Ügyészség az elővezetését rendelte el, mivel szabályszerű idézés ellenére nem jelent meg. Ezután beültette a panaszost a gépkocsiba, majd előállította a rendőrkapitányságra, ahol 7 óra 40 perckor átadta P. J. r. alezredesnek. A panaszost 9 óra 30 perckor bocsátották szabadon.

2) A rendőrség megküldte a Nyilatkozat elnevezésű iratot, amelyen a panaszos aláírásával megerősítve úgy nyilatkozott, hogy az Rtv. szerinti jogorvoslati tájékoztatást megkapta, panasszal nem él, sérülése nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

3) T. T. r. ftörm. 2016. május 31-én kelt jelentésében előadta, hogy jelleggel ellátott szolgálati gépkocsival és egyenruhában megjelent a panaszos családi házában. A ház bejárati ajtaján történt többszöri kopogtatás után a fenti személy lánya nyitott ajtót, aki a lakásba beengedte. Ezt követően neki bemutatkozott, közölte, hogy a rendőrségtől érkezett és a panaszost keresi. A lány közölte, hogy az édesanyja jelenleg öltözködik. Ekkor a rendőr közölte vele, hogy az előtérbe várakozva megvárják, legyen szíves közölje vele, hogy rendőrségi ügyel kapcsolatba keresik.

Ezt követően az előtérbe kb. fél órát várakozott a r. ftörm, amíg az elővezetni kívánt személy a ház távolabbi helyiségébe készülődött, majd már teljesen felöltözött állapotba, feldúlt lelkiállapotban az előtérbe kijött. "Mit akarnak már megint! Újabb elővezetés!" Ezt követően a személlyel közölte a rendőr a nevét, szolgálati helyét, majd közölte, hogy ... Rendőrkapitányságra elő kell vezetnie, majd az elővezetési parancs egyik példányát részére átadta. Az iratot tüzetesen átolvasta, majd közölte, hogy „Az elővezetés 8 órára szól, még ráérek! Telefonálnom kell!" A kijelentést követően az egyik szobába bement az ajtót behajtotta, majd jól hallható módon telefonálni kezdett. Ezzel egyértelműen jelezte, hogy a rendőri jelenlétet és az ügyészségi határozatot semmibe veszi és az eljárást időhúzással akadályozza.

A telefonbeszélgetést 7 óra 20 percre engedélyezte a rendőr, ekkor a panaszossal közölte, hogy a beszélgetést még 5 percre folytathatja, amennyiben tovább akadályozza a rendőri intézkedést, akkor az elővezetési parancsban is feltüntetett „szükség esetén kényszer alkalmazásával" jogosultság alapján vele szemben kényszerítő eszközt fog alkalmazni. Ezt követően a telefonbeszélgetést befejezte és közölte „Jól van na, már mehetünk!"

A személlyel ezt követően a szolgálati gépkocsihoz mentek és mielőtt a járműbe beültette vele szembe csak csomagátvizsgálást hajtott végre, a nála lévő női táska tartalmának szemrevételezésével. Ezt követően a szolgálati gépkocsiba beültette és a ... Rendőrkapitányságra előállította.

A panaszos a rendőrök jelentében az ügyfélváróban várakozott néhány percre, majd átadták P. J. r. alezredesnek. Az eljárási cselekmény lefolytatását követően a r. ftörm. kollegája visszakísérte a váróterembe, ahol a r. ftörm. elévezte a szabadítást. Ennek során a személyt szóban tájékoztatta a jogorvoslati jogairól, amit megértett és tudomásul vett. Ezt követően az erről szóló Nyilatkozatot aláírta és annak egy példányát részére átadta a rendőr.

Közölte, hogy az elővezetés végrehajtásának módjával szemben panasza nincsen, ellenünk panaszt nem kíván előterjeszteni, mivel az elővezetés tartama alatt, elmondása szerint, maximálisan megértő magatartást tanúsítottak a rendőrök. Továbbá közölte, az elővezetést megalapozó korábbi ügyel kapcsolatba van kifogása és az ellen fog jogi lépéseket tenni, hogy idézze: "A rendőrség megtanulja, hogy velem ne szórakozzanak!"

4) A T. T. r. ftörm. 2016. június 9-én kelt jelentésében a korábbiakkal egyező módon adta elő a történéseket, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekint.

5) A rendőrség megküldte a ... Járási és Nyomozó Ügyészség elővezetést elrendelő határozatát. A panaszost a ... Rendőrkapitányság helyiségébe kellett 8 órára elővezetni.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításokra jutott.

1) Az elővezetés elrendelésével kapcsolatosan a Testületnek először saját hatáskörét kellett vizsgálnia a következők szerint.

Az Rtv. 92. § (1) „Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és bünfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.” Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatcsomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, löfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Jelen ügyben a panaszos elővezetését az ügyészség azért rendelte el, mert a gyanúsított kihallgatásra az idézéseket nem vette át.

Az Rtv. 34. §-a rendelkezik az elővezetésről. E jogszabályhely szerint „a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri, vagy oda útba indítja. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a Rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős.” A szakasz (3) bekezdése rögzíti, hogy az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős.

A Be. 162. §-a értelmében az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét. A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik, de az elővezetést a rendőrség hajtja végre. A Be ugyanezen szakaszának (4) bekezdése szerint az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani.

A rendelkezés szerint „a rendőr, illetőleg a nyomozó hatóság az érintett személyt az elővezetést elrendelő határozatban megjelölt helyre kíséri, ennek érdekében a reá irányadó törvény szerint szükség esetén kényszert és más intézkedést alkalmazhat. Az elővezetést általában a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani. A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezhet úgy, hogy a rendőr az elővezetés foganatosítása helyett az érintett személy útba indulását ellenőrizze, ha megalapozottan feltehető, hogy az elővezetés célja ezzel is elérhető.”

Megállapítható, hogy elvállik egymástól az elővezetés elrendeléséért és foganatosításáért való felelősség, mint ahogy elvállik egymástól a két kérdés szabályozása olyan értelemben is, hogy az elrendelésre vonatkozó normák a Be.-ben, a foganatosításra vonatkozó szabályok pedig az Rtv.-ben, illetve a Szolgálati Szabályzatban található. Ugyanakkor az időpontra vonatkozó előírásokat a Be. tartalmazza

A fentiek alapján vizsgálhatja a Testület az elővezetést elrendelő hatóság tevékenységét, és a határozat jogszerűségét a hatásköri szabályai alapján, mivel – fő szabály szerint – nem terjed ki hatásköre a büntetőeljárás keretei között a Be. alapján végzett rendőri tevékenységre.

Az ilyen rendőri intézkedésekkel szemben a Be. 195. §-a alapján van helye panasznak, s annak elbírálására az ügyész jogosult.

A fentieknek megfelelően a Testület nem vizsgálhatta az elővezetés elrendelésének megalapozottságát, mivel erről a kérdéstről nem az intézkedő rendőrök döntenek, hanem – a Be. 162. §-ának értelmében – az elrendelő szerv.

A panaszos beadványa alapján a Testület tehát vizsgálta, hogy a panaszos 2016. március 7-én történt elővezetésére megfelelő jogalap birtokában került-e sor, illetve a ruházátvizsgálás jogszerűségét, illetve a foganatosítás módjának a jogszerűségét, továbbá az azonosítási kötelezettségre vonatkozó panaszt.

A Testület külön ügyszám alatt, önálló állásfoglalás kialakítása keretében vizsgálta a 2016. április 28-án történt elővezetés jogszerűségét, mivel a jelen beadványban érdemben nem tett előadást ekörben a panaszos, illetve későbbi külön iratba foglalt beadványában részletesen előterjesztette ezen előállítással kapcsolatos panaszát.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye a II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát az alábbiak szerint.

2) A Testület érdemben először azt vizsgálta, hogy a panaszos elővezetésére megfelelő jogalap alapján került-e sor.

A rendőrség tájékoztatása szerint a hamis tanúzás miatt a ... Járási Ügyészség folytat büntetőeljárást a panaszossal szemben. Mivel a panaszos a postai úton részére megküldött idézéseket nem vette át, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 162. § (1) és (2) bekezdése alapján elrendelték az elővezetését.

A rendőrség megküldte a Testületnek az ügyészség elővezetést elrendelő határozatát.

A Testület ismételt hivatkozik Be. 162. § és az Rtv. 34. §-ára. Be. 162. § értelmében az elővezetés személyi szabadságot korlátozó intézkedés annak érdekében, hogy az érintettet a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elé állítsák, vagy biztosítsák az eljárási cselekményen, illetőleg a szakértői vizsgálaton való részvételét. A törvényben meghatározott személyek elővezetésének elrendeléséről a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság rendelkezik, de az elővezetést a rendőrség hajtja végre. Az Rtv. 34. §-ának (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja.

A Szolgálati Szabályzat 26. pontja alatt tárgyalja az elővezetés kérdéseit. A 33. §. (1) bekezdése szerint elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet foganatosítani.

A Testület ehelyütt utal továbbá a rendőrség Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedési kötelezettségére, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

Mivel a fentiek alapján megállapítható, hogy a ... Járási Ügyészség rendelte el a panaszos elővezetését a határozatával, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos elővezetését a rendőrkapitányság megfelelő jogalap birtokában kísérelte meg foganatosítani, ezért az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem sértette.

3) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy mennyiben volt indokolt az elővezetés foganatosítását 6 óra 20 perc körüli időben megkezdeni.

Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelem okozásával járjon.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 15. §-ára, mely kimondja, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával [(1)], illetve több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár [(2)].

A Testület ezzel kapcsolatban rögzíti, hogy az Rtv. a rendőri intézkedésekkel kapcsolatban nem tartalmaz rendelkezést a foganatosítás időpontjára vonatkozóan, így az elővezetéssel kapcsolatban sem. A Be. 162. §-a értelmében ugyanakkor az elővezetést *általában* a napnak a hatodik és huszonnegyedik órája között kell végrehajtani. A hivatkozott rendelkezés nem teszi kötelezővé, hogy a fenti intézkedéseket a megadott időszakban foganatosítsák, azt csak ajánlásként rögzíti, amelytől el lehet térni, ha a körülmények indokolják.

A Testület gyakorlatában több alkalommal is elfogadta már az elővezetés időpontja megválasztásának indokaként, hogy nagyobb sikerrel hajtható végre az intézkedés a kora reggeli órákban, amikor általában még a korán munkába indulók is otthon tartózkodnak. Álláspontja szerint ugyanakkor, amennyiben a Be. idézett szakasza által ajánlott időponttól a rendőrség jelentős mértékben eltér, az eltérésnek mindenképpen nyomós indoka kell, hogy legyen.

A Testület jelen indokoltnak látta az elővezetés 6 óra 20 perckori időpontját, egyrészt az elővezetési határozatban meghatározott korai időpontra tekintette, másrészt arra, hogy ez a Be. által ajánlott intervallumnak is megfelelt.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga az elővezetés foganatosításának időpontja miatt.

4) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök között nem volt azonos nemű.

Az Rtv. csupán a ruházatátvizsgálásnál és a befogadásnál (18.§) ír elő az intézkedő nemére vonatkozóan szabályokat. Az Rtv. 31. § (1) bekezdése szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja. A fent hivatkozott törvényhely (2) bekezdése előírja, hogy a ruházat átvizsgálását – halaszthatatlan eset kivételével – az intézkedés alá vonttal azonos nemű személy végezheti. Az intézkedés nem történhet szeméremsértő módon. Az Rtv. 18. § (4) –(5) bekezdése szerint a rendőrségi fogdába történő befogadaskor, amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően - a testüregre is kiterjedően - át kell vizsgálni. A fogvatartott testének átvizsgálása nem történhet szeméremsértő módon, és az átvizsgálás alatt más fogvatartott, illetve a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen.

Az elővezetésnél a jogszabály nem határoz meg a rendőr nemére vonatkozóan előírásokat, további a fenti szabályokból látható, hogy noha a ruházatátvizsgálásra van lehetősége a rendőrnek elővezetésnél, mint személyi szabadságot korlátozó intézkedésnél, az számára nem kötelezettség, csupán lehetőség, továbbá halaszthatatlan esetben ettől a nemi szabálytól el is lehet térni.

Mindezek alapján önmagában az a tény, hogy a panaszost nem azonos nemű rendőrök vezették elő, a panaszos oldalán nem alkalmas jogsérelem okozására. Amennyiben a rendőrök ruházatátvizsgálást is foganatosítottak volna, és erre nem halaszthatatlan okból került volna sor, az már alkalmas lett volna a jogsérelem megállapítására.

A fentiek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

5) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök nem közölték vele a jogorvoslati lehetőségeit.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrök eleget tettek az Rtv. 20.§-ban előírt kötelezettségeiknek, illetve a csatolt Nyilatkozaton a panaszos is úgy nyilatkozott, hogy megkapta a jogorvoslati kiiktatást.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök az intézkedést úgy fogatosították, hogy lejárassák a szomszédok előtt.

Sem a Rtv., sem a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz az intézkedés helyének megválasztásával kapcsolatban rendelkezéseket. Az Rtv. 2. §-ából – amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait – levezethető azonban, hogy az intézkedő rendőrök kötelesek úgy eljárni, hogy az az intézkedés alá vontnak a lehető legkisebb sérelmet okozza.

A Testület megjegyzi, hogy a rendőri intézkedések jelentős részét végzik az eljáró rendőrök közterületen vagy közterület közvetlen közelében, így szinte lehetetlen annak elkerülése, hogy az egyes intézkedéseknek szemtanúi legyenek. A Testület azt sem vonja kétségbe, hogy a közterületen fogatosított rendőri intézkedés az intézkedés alá vont számára kellemetlen, esetleg megalázó is lehet.

Ugyanakkor jelen esetben sem a panaszból, sem a rendőri jelentésekből nem derül ki az, hogy a panaszos jelezte volna az eljáró rendőröknek, hogy a helyzet számára megalázó, továbbá arra sincs adat, hogy bárki jelen lett volna az intézkedés során a panaszoson és a családján kívül.

A Testület álláspontja szerint a panaszos lakása a városközponttól relatíve távol található, így elmondható, hogy a panaszossal szemben a rendőrök kevésbé forgalmas helyen fogatosították az intézkedést. Az intézkedés továbbá jórészt a panaszos lakásán belül zajlott.

A Testület a fentiek alapján úgy foglalt állást, hogy panaszos emberi méltósághoz való jogának megsértése az adott körülmények között nem valósult meg.

7) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőr kényszerítő eszköz alkalmazását helyezte kilátásba.

A rendőri jelentések szerint a panaszossal hiába közölte a rendőr, hogy elő kívánja vezetni az ügyészségi határozat alapján, a panaszos nem engedelmeskedett, hanem átment egy másik szobába és telefonálni kezdett. Ezzel egyértelműen jelezte, hogy a rendőri jelenlétet és az ügyészségi határozatot semmibe veszi és az eljárást időhúzással akadályozza. A telefonbeszélgetést 7 óra 20 percig engedélyezte a rendőr, ekkor a panaszossal közölte, hogy a beszélgetést még 5 percig folytathatja, amennyiben tovább akadályozza a rendőri intézkedést, akkor az elővezetési parancsban is feltüntetett „szükség esetben kényszer alkalmazásával” jogosultság alapján vele szemben kényszerítő eszközt fog alkalmazni. Ezt követően a telefonbeszélgetést befejezte és közölte „Jól van na, már mehetünk!”

A Testület az eset kapcsán utal az Rtv. 19. §-ára is, amely a következőként rendelkezik.

„19. § (1) A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

(2) A rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.”

A fenti szabály mindenki számára kötelezővé teszi, hogy a rendőri felszólításnak eleget tegyen, ha pedig ez nem történik meg, a rendőr számára megnyílik a lehetőség, hogy a panaszossal szemben az erre való figyelmeztetést követően² vele szemben kényszerítő eszközt (többek között bilincset) alkalmazzon.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, amikor az együtt nem működő magatartása miatt a rendőr bilincs alkalmazását helyezte kilátásba és felszólította, hogy a rendőri felszólításnak és az ügyészégi határozatnak tegyen eleget.

8) A panaszos sérelmezte továbbá, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök nem igazolták magukat, illetve nem közölték az intézkedés célját.

A rendőrségi iratok szerint a rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésének megfelelően szóban azonosították magukat, valamint közölték az intézkedés tényét és célját.

Az Rtv 20. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése kimondja, hogy a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Az Rtv. idézett bekezdése egyértelműen rendelkezik: az intézkedő rendőröknek az intézkedés megkezdése előtt egyebek mellett, a rendőri intézkedés eredményességét veszélyeztető körülmény hiányában nevüket és azonosító számukat, illetve az intézkedés célját közölniük kell.

Az előadások közötti ellentmondást további bizonyítékok hiányában nem lehetett feloldani, így a Testület nem tudott megnyugtatóan állástfoglalni abban a kérdésben, hogy rendőrök betartották-e az Rtv. 20.§ előírásait.

Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy ekörben a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos elővezetését a rendőrkapitányság megfelelő jogalap birtokában kísérelte meg foganatosítani, ezért az a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem sértette. A foganatosítás időpontja miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült

Az intézkedő rendőrök neme miatt a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Szintén nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a bilincs alkalmazásának kilátásba helyezése miatt. Nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga az intézkedés mivel, az nem volt alkalmas arra, hogy a panaszost a szomszédjai megszegyenítse.

² Rtv. 61. § (1) A kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet - ha az eset körülményei lehetővé teszik - előzetesen figyelmeztetni kell.

Ugyanakkor a rendőrök azonosítási kötelezettségére, illetve intézkedés céljának megjelölésének, és a jogorvoslati tájékoztatás elmulasztására vonatkozó kifogás kapcsán a Testület úgy foglalt állást, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelme nem megállapítható.

Mindezekre tekintettel a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2016. október 13.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET